

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ
КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут нафти і газу
Кафедра прикладної екології та природокористування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Б.О. Коробко

» 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

підготовки **бакалавра**

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальність **144 ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКА**

(шифр і назва напряму підготовки)

Полтава
2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи екології» для студентів спеціальності 144 «Теплоенергетика».

Складена відповідно до освітньо-професійної програми «Теплоенергетика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розробники: Бредун В.І., доцент кафедри прикладної екології та природокористування, к.т.н.

Погоджено

Гарант освітньої програми за спеціальністю 144 «Теплоенергетика» Кутний Б.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри прикладної екології та природокористування

Протокол від “ ___ ” _____ 2022 року № _____

Завідувач кафедри прикладної екології та природокористування _____

Степова О.В.

“ ___ ” _____ 2022 року

Схвалено навчально-методичною комісією інституту

Протокол від. “ ___ ” _____ 2022 року № _____

Голова навчально-методичної комісії ННІНГ _____

(Калюжний А.П.)
(прізвище та ініціали)

“ ___ ” _____ 2022 року

© Бредун В.І., 2022 рік

© Національний університет імені Юрія
Кондратюка, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання денна	
Кількість кредитів – три (3)	Галузь знань <u>14 – Електроінженерія</u>	обов'язкова	
Загальна кількість годин – дев'яносто (90)			
Модулів – один (1)	Спеціальність <u>144 Теплоенергетика</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – один (1)		1-й	
		Семестр	
		2-й	
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	
		Індивідуальна робота:	
		0 год.	
		Вид контролю:	
		залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - формування у студентів знань та навичок про основні причини та механізми змін стану оточуючого середовища під впливом людини, для вирішення актуальних екологічних проблем на основі принципів раціонального природокористування. формування знань про основи розробки природоохоронних заходів по раціональному використанню природних ресурсів і попередження кризових екологічних ситуацій, шкідливих або загрозливих для здоров'я людей, живих організмів і їх спільнот, природних комплексів та об'єктів.

Компетентності за ОПП:

ЗК 3 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

СК 1 Здатність застосовувати відповідні кількісні математичні методи, методи природничих та технічних наук і комп'ютерне програмне забезпечення для вирішення інженерних завдань в теплоенергетичній галузі.

СК 2 Здатність застосовувати і інтегрувати знання і розуміння інших інженерних дисциплін для вирішення професійних проблем.

СК 3 Здатність проектувати та експлуатувати теплоенергетичне обладнання.

СК 4 Здатність виявляти, класифікувати і оцінювати ефективність систем і компонентів на основі використання аналітичних методів і методів моделювання в теплоенергетичній галузі.

СК 5 Здатність визначати, досліджувати та розв'язувати проблеми у сфері теплоенергетики, а також ідентифікувати обмеження, включаючи ті, що пов'язані з інженерними аспектами і проблемами охорони природи, сталого розвитку, здоров'я і безпеки та оцінками ризиків в теплоенергетичній галузі

СК8 Здатність використовувати наукову і технічну літературу та інші джерела інформації у професійній діяльності в теплоенергетичній галузі.

СК11 Здатність забезпечувати якість в теплоенергетичній галузі.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни базується на знаннях одержаних у результаті вивчення таких навчальних дисциплін програми загальноосвітньої школи, як «Географія», «Біологія», «Фізика», «Хімія». Оскільки базисом для викладання даної дисципліни є вчення про біосферу (з урахуванням всіх її складових), знання умов та чинників формування екологічної небезпеки, шляхів та засобів зниження або запобігання негативного впливу на людину і довкілля, соціально-економічні аспекти проблеми захисту довкілля забезпечуючими дисциплінами можна вважати такі дисципліни, як «Філософія», «Психологія», «Правознавство».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання за ОПП:

РН6 Виявляти, формулювати і вирішувати інженерні завдання у теплоенергетиці; розуміти важливість нетехнічних (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) обмежень.

РН7 Розробляти і проектувати складні вироби в теплоенергетичній галузі, процеси і системи, що задовольняють встановлені вимоги, які можуть включати обізнаність про технічні й нетехнічні (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) аспекти.

РН11 Мати лабораторні / технічні навички, планувати і виконувати експериментальні дослідження в теплоенергетиці за допомогою сучасних методик і обладнання, оцінювати точність і надійність результатів, робити обґрунтовані висновки.

РН16 Розуміти нетехнічні (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка і промисловість) наслідки інженерної практики.

Здобуті знання будуть використовуватись у подальшому при вивченні окремих професійно орієнтованих дисциплін, а також при державній атестації фахівців.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90--100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	С	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

64-73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	E	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційований залік; стандартизовані тести; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; аналітичні звіти, реферати, есе; виконання завдань на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах; інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.

Тема 1: Предмет і задачі екології. Предмет сучасної екології. Макроекологія та її структура. Методи екології. Глобальні проблеми й задачі екології. Системні закони макроекології. Основні екологічні терміни та поняття.

Тема 2: Природокористування та його природно-наукові основи. Поняття

природокористування. Раціональне та нераціональне природокористування. Класифікація природних ресурсів. Антропогенний вплив на природне середовище. Забруднення та його види.

Тема 3: Середовище існування. Еволюція взаємовідносин людини і природного середовища. Еколого-економічний стан в Україні. Поняття середовища існування, природного середовища та географічної оболонки. Антропогенне навантаження.

Тема 4: Середовище існування. Атмосфера. Атмосфера. Джерела та наслідки забруднення атмосфери. Заходи боротьби з атмосферним забрудненням. Стан повітряного середовища України.

Практичне заняття №1.

Тема 5: Середовище існування. Гідросфера. Значення гідросфери. Екологічні функції води. Споживання прісної води. Забруднення води. Очищення стічних вод. Охорона вод Світового океану. Забруднення природних вод України. Нафтове забруднення.

Практичне заняття №2.

Практичне заняття №3.

Практичне заняття №4.

Практичне заняття №5.

Тема 6: Середовище існування. Літосфера. Літосфера, її склад. Поняття ґрунту та ґрунтових ресурсів. Вплив людської діяльності на ґрунт. Охорона ґрунтів. Охорона земних надр та земної поверхні. Біологія порушених і забруднених земель нафто-газопромислів. Рекультивация земель нафтопромислів. Фітомеліорація забруднених ґрунтів нафтопромислів.

Практичне заняття №6.

Тема 7: Біосфера. Біосфера. Особливості біосфери. Екосистеми та їх стійкість. Біологічні ресурси. Охорона рослинного та тваринного світу. Заповідна справа. Ноосфера. Біосфера 2.

Тема 8. Регіональні еколого-економічні проблеми. Екологічне становище в Україні. Екологічний стан окремих регіонів.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма 1 курс					
	усьо го	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Екологія та охорона навколишнього середовища.						
Тема 1: Предмет і задачі екології.	8	2	-	-	-	6
Тема 2: Природокористування та його природно-наукові основи.	10	2	-	-	-	8
Тема 3: Середовище існування.	10	2	-	-	-	8
Тема 4: Середовище існування. Атмосфера.	14	2	4	-	-	8
Тема 5: Середовище існування. Гідросфера.	18	2	8	-	-	8
Тема 6: Середовище існування. Літосфера.	12	2	2	-	-	8
Тема 7: Біосфера.	8	2	-	-	-	6
Тема 8. Регіональні еколого-економічні проблеми.	10	2	-	-	-	8
Разом за модулем 1	90	16	14	-	-	60
Усього по дисципліні	90	16	14	-	-	60

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені	

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дослідження повітряного середовища. Хімічний склад повітря	4
2	Санітарно-топографічна оцінка джерела питної води	2
3	Визначення кислотності та лужності води	2
4	Визначення окислюваності води	2
5	Визначення ХСК та БСК води	2
6	Дослідження основних фізичних властивостей ґрунту	2
	Усього	14

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання заліку за контрольними питаннями.

Питання

для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1: Предмет і задачі екології.	6
2	Тема 2: Природокористування та його природно-наукові основи.	8
3	Тема 3: Середовище існування.	8
4	Тема 4: Середовище існування. Атмосфера.	8
5	Тема 5: Середовище існування. Гідросфера.	8
6	Тема 6: Середовище існування. Літосфера.	8
7	Тема 7: Біосфера.	6
8	Тема 8. Регіональні еколого-економічні проблеми.	8
	Разом	60

13. Індивідуальні завдання

Навчальним планом індивідуальні завдання не передбачені, але за власним бажанням та вибором студента додатково, з метою отримання додаткових балів (до 5), він може виконати

реферат на одну із тем, поданих у наступному переліку, або запропонувати та погодити з викладачем власну тему.

Перелік тем для рефератів:

1. Людська цивілізація як новий фактор в існуванні біосфери. Ноосфера.
2. Типи промислового виробництва. Енергетика.
3. Географія промислового виробництва. Транспортні системи.
4. Науково-технічний прогрес та екологія. Вплив промислового і виробництва на біосферу.
5. Інфраструктура міст. Міські споруди.
6. Енергетичні системи міст.
7. Екологія міського транспорту.
8. Утилізація та знешкодження відходів.
9. Відходи сільськогосподарського виробництва.
10. Вплив мікроелементів на розвиток рослин.
11. Загальні дані про флору України.
12. Природна сировина. Вичерпні та невичерпні ресурси. Вторинні енергоресурси.
13. Клімат як властивість тропосфери. Кліматоутворюючі фактори.
14. Атмосферний тиск та циркуляція в атмосфері.
15. Перерозподіл теплової енергії.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Словесні і наочні використовуються під час лекцій, практичні при проведенні практичних занять.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація.

Під час проведення практичних занять застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди: вступні, поточні, репродуктивні, евристичні, підсумкові; студентами виконуються вправи: тренувальні, творчі, усні, практичні, технічні.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмій, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота								Диференційований залік	Сума	
Змістовий модуль №1										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Індивідуальні завдання		
8	8	9	9	9	9	9	9		0	30

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

- при підсумковому контролі у вигляді диференційованого заліку до 70 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 30 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях при підсумковому контролі у формі диференційованого заліку (захист практичних робіт, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів при підсумковому контролі у вигляді диференційованого заліку), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій із дисциплін «Основи екології» («Екологія», «Екологія і охорона навколишнього середовища») для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання, крім спеціальностей 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища».- Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021, 68с.

2. Методичні вказівки до практичних робіт із дисциплін «Основи екології», «Екологія», «Екологія і охорона навколишнього середовища» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання, крім спеціальностей 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища».- Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021, 19с.

3. Методичні вказівки до самостійної роботи із дисциплін «Основи екології», «Екологія», «Екологія і охорона навколишнього середовища» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання, крім спеціальностей 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища».- Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021, 6с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / Г. Т. Васюкова, О. І. Ярошева. – К.: Кондор, 2020. – 523,[2] с. – Бібліогр.: с. 523-524.
2. Екологічна безпека інженерної діяльності: підручник для студентів, які навчаються за інженерними спеціальностями / Ю. В. Носачова, О. І. Іваненко, В. В. Вембер; М-во освіти і науки України, НТУ України «Київськ. політех. ін-т ім. І. Сікорського». – К.: Кондор, 2020. – 212 с.: табл., іл. – Бібліогр. с. 207-210.
3. Соломенко Л.І. Загальна екологія : підручник / Л.І. Соломенко, В.М. Боголюбов, А.М. Волох ; вид. друге випр. і доп. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 352 с. ISBN 978-966-289-218-5
4. Техноекологія : підручник / М. О. Клименко, І. І. Залеський ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т водного господарства та природокористування. – Стереотипне вид. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 347 с. : табл., фото. – Бібліогр. с. 345-347.
5. Урбоекологія : навчально-методичний посібник / О. М. Климчик ; Міністерство освіти і науки України, Житомирський національний агроекологічний університет. – Херсон : ОЛДІ-плюс, 2019. – 208 с. – Бібліогр. с. 203-206.

Допоміжна

6. Древаль О.М. Основиекології : навч.-метод. посібник / О.М. Древаль, О.Г. Янчик. – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 146 с.
7. Гідроекологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / М. О. Клименко [та ін.]. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 379 с. : табл., мал., фото. – Бібліогр.: с. 379.
8. “Зелена” економіка як підгрунття екологізації місцевого розвитку : монографія / О. І. Бондар, Т. П. Галушкіна, П. Я. Унгурян ; М-во екології та природ. ресурсів України, Держ. еколог. академія післядипломної освіти та управління. – Херсон : ОЛДІ-плюс, 2019. – 236 с. : табл. – Бібліогр. с. 194-200.

19. Інформаційні ресурси

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи екології» для студентів спеціальності 144 «Теплоенергетика» денної форми навчання. Полтава, 2022року. (Електронна версія в електронній бібліотеці Національного університету імені Юрія Кондратюка).
2. Репозитарій університету <http://reposit.pntu.edu.ua/>
3. Сторінка дистанційного курсу <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=608>
4. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України <https://menr.gov.ua/>
5. Програма ООН з питань захисту довкілля – United Nations Environment Program www.unep.ch/
6. ЕЕА – European Environment Agency <http://www.eea.europa.eu/>
7. Природа України <http://nature.land.kiev.ua/>
8. Сайт Інституту досліджень навколишнього середовища та ресурсів www.erriu.ukrtel.net
9. Міжнародні природоохоронні організації https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародні_природоохоронні_організації